

Socialdepartementet

Myndigheten för delaktighet
Box 1210
172 24 Sundbyberg

Uppdrag inom hjälpmedelsområdet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar till Myndigheten för delaktighet att genomföra följande uppdrag inom hjälpmedelsområdet:

1. Myndigheten för delaktighet ska utreda förutsättningarna för att kunna införa en ny webbaserad informationstjänst om konsumentprodukter som alternativ eller komplement till förskrivna hjälpmedel.
2. Myndigheten för delaktighet ska utarbeta en plan och strategi för hur arbetet med standardiseringen ska fortsätta att bedrivas till följd av organisationsförändringen på funktionshindersområdet.
3. Myndigheten för delaktighet ska följa upp hur användningen av hjälpmedel och konsumentteknik utvecklas för de målgrupper som statsbidraget för elektronisk kommunikation är avsett att nå, dvs. döva och hörselskadade, personer med dövblindhet, talskadade eller språkstörda personer.

Uppdragen ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) enligt följande:

- Deluppdrag 1 redovisas senast den 1 april 2015.
- Deluppdrag 2 redovisas senast den 1 november 2014.
- Deluppdrag 3 redovisas senast den 1 april 2015.

Ärendet

Regeringen beslutade den 3 februari 2011 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att lämna förslag på hur ett system för fritt val av hjälpmedel

kan utformas (dir. 2011:7). I utredarens uppdrag ingick också att tydliggöra vissa frågor för att stödja, underlätta och främja införandet av fritt val av hjälpmedel i kommuner och landsting. Utredningen lämnade sitt betänkande Hjälpmedel – ökad delaktighet och valfrihet (SOU 2011:77) den 7 december 2011. I betänkandet pekar utredningen tydligt på behovet av en förbättrad information till hjälpmedelsanvändarna för att möjliggöra ett ökat inflytande och större delaktighet för den enskilde i valet av hjälpmedel. För att en hjälpmedelsanvändare ska kunna välja hjälpmedel utifrån sina egna behov och önskemål krävs enligt utredningen bl.a. en tillgänglig och jämförbar information om alternativen.

I november 2012 beslutade regeringen att bevilja Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ansökan om medel för en utvecklingsinsats som ska stärka användarnas möjligheter till information både om traditionellt förskrivna hjälpmedel och om s.k. konsumentprodukter.

Hjälpmedelsinstitutet (HI) har på uppdrag av SKL studerat förutsättningarna för att utveckla en särskild information om konsumentprodukter som kan göras tillgänglig via den s.k. invånartjänsten Tema Hjälpmedel på Vårdguiden 1177:s webbplats. En förstudie har genomförts i samverkan med konsultföretaget Valtech AB, ett företag som också svarar för utvecklingen av invånartjänsten Tema Hjälpmedel. Den primära målgruppen för tjänsten är hjälpmedelsanvändare inklusive närstående. Den sekundära målgruppen är förskrivare.

Arvsfondsprojektet Appar för kommunikation – ett webbforum drivs av HI, kommunikations- och dataresurscentret DART, Autism- och Aspergerförbundet, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU) och Föreningen för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning (FUB). Det övergripande målet med projektet har varit att öka och samla kunskap om hur smartphones och surfplattor kan anpassas med appar för att ge stöd i vardagen för personer med kommunikativa svårigheter. Projektet avslutas den 30 juni 2014.

För att ge bättre förutsättningar för ett mer effektivt och kunskapsbaserat arbete för ökad delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har från och med den 1 maj 2014 de delar av HI:s verksamhet som bedömts vara ett statligt åtagande inordnats i Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam). I samband med detta har Handisam bytt namn till Myndigheten för delaktighet. Vid samma tidpunkt avvecklas HI:s verksamhet. Myndigheten för delaktighet ska vara expertmyndighet inom det funktionshinderspolitiska området och bl.a. bidra till kunskapsutveckling i frågor som rör välfärdsteknologi samt följa och vid behov medverka i strategiskt viktig nationell och internationell standardisering inom välfärdsteknologi och tillgänglighet samt verka för att tillgänglighet och universell utformning inkluderas i relevanta standarder.

Regeringen har sett över och uppdaterat förordningen (2001:638) om statsbidrag till utrustning för elektronisk kommunikation. En ny omarbetad förordning (SFS 2014:298) har upprättats vilket gör att statsbidraget ska kunna användas till elektronisk kommunikation som är mer ändamålsenlig för målgruppen.

Närmare om deluppdragen

Deluppdrag 1

Myndigheten för delaktighet ska närmare utreda förutsättningarna för att införa en webbaserad informationstjänst om konsumentprodukter. I uppdraget ingår bl.a. att beräkna den initiala utvecklingskostnaden samt den löpande förvaltningskostnaden. Myndigheten ska även lämna förslag till en långsiktig finansiering av kostnaderna för att driva och förvalta informationstjänsten. Målet med finansieringen bör vara att tjänsten på sikt kan vara egenfinansierad genom bidrag från producenter och leverantörer av konsumentprodukter.

I deluppdraget ingår att lämna förslag till hur en lämplig förvaltare av tjänsten kan utses. Regeringen anser inte att Myndigheten för delaktighet själv ska svara för att bygga upp och förvalta en informationstjänst av detta slag. Myndigheten ska ta fram förslag på hur de konsumentprodukter som det informeras om kan kvalitetssäkras.

Förutsättningarna att inkludera det Appforum som tagits fram inom Arvsfondsprojektet Appar för kommunikation – ett webbforum i informationstjänsten ska också utredas.

Deluppdraget bör genomföras i nära samverkan med Konsumentverket.

Deluppdrag 2

Myndigheten för delaktighet har bl.a. till uppgift att följa och vid behov medverka i strategiskt viktig nationell och internationell standardisering inom välfärdsteknologi och tillgänglighet samt verka för att tillgänglighet och universell utformning inkluderas i relevanta standarder. Tidigare har både Hjälpmedelsinstitutet och Myndigheten för handikappolitisk samordning på olika sätt och grad medverkat i nationellt och internationellt standardiseringsarbete. Det är viktigt att de två verksamheternas kunskaper tas till vara och vidareutvecklas nu när HI avvecklas och vissa uppgifter har förts över till Myndigheten för delaktighet. Deluppdraget avser att utarbeta en plan och strategi för hur arbetet med standardiseringen ska fortsätta att bedrivas till följd av denna organisationsförändring. Deluppdraget bör genomföras i nära samverkan med Swedish Standards Institute (SIS).

Deluppdrag 3

Myndigheten för delaktighet ska följa upp hur användning av elektronisk kommunikation i realtid över kommunikationsnät ser ut hos gruppen döva personer, personer med dövblindhet, grav hörselnedsättning, talskada eller språkstörning.

Myndigheten ska följa målgruppens användning av konsumentteknik respektive särlösningar i syfte att återkoppla utfallet till de landsting som förskriver hjälpmedel samt Post- och telestyrelsen (PTS) som säkrar förmedlingstjänster för text- och bildtelefoni.

Uppföljningen kan göras med hjälp av myndighetens undersökningspanel Rivkraft och utgå från förslag på frågor som presenterades i bilaga 6 till Hjälpmedelsinstitutets och Post- och telestyrelsens slutrapport Alternativ telefoni – från särlösning till lösning (dnr S2011/1810/FST).

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Jessica Dahlbäck

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Statsrådsberedningen/Internrevisionen
Finansdepartementet/BA
Justitiedepartementet/KO
Näringsdepartementet/ITP
Näringsdepartementet/FIN FBI
Utrikesdepartementet/FIM
Socialutskottet
Konsumentverket
Post- och telestyrelsen
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting
Swedish Standards Institute (SIS)